

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Postbus 20300
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Wijchen, 2 september 2018

Betreft : Wetsvoorstel Slachtofferrechten

Via de website www.internetconsultatie.nl heb ik kennisgenomen van het wetsvoorstel slachtofferrechten. Graag wil ik namens de vereniging advocaten voor slachtoffers van personenschade op dit wetsvoorstel reageren.

In de memorie van toelichting wordt als eerste ingegaan op de aanwezigheidsplicht van de verdachte. Dit is vooral voor de slachtoffers van ernstige geweldsdelicten en zedenzaken een waardevolle aanvulling op de huidige regelgeving. In de memorie worden diverse redenen genoemd voor de invoering van de aanwezigheidsplicht, welke redenen door de leden van onze vereniging in de praktijk veelvuldig bij slachtoffers worden gezien. Zij willen de verdachte bijvoorbeeld kunnen aankijken tijdens het voordragen van wat het misdrijf voor hen persoonlijk heeft betekend.

Er zijn in de praktijk echter ook slachtoffers, die juist niet willen dat de verdachte op de zitting aanwezig is. Het is uiteraard een fundamenteel recht van de verdachte om bij zijn eigen strafzitting aanwezig te zijn. Daar kan begrijpelijk ten behoeve van het slachtoffer niet van afgeweken worden. Waar echter wel rekening mee gehouden kan worden is dat als het slachtoffer hier geen prijs op stelt, de aanwezigheid van de verdachte in die gevallen juist niet verplicht te stellen. Er zou voorafgaand aan iedere strafzitting bij het slachtoffer getoetst kunnen worden of deze de aanwezigheid van de verdachte wel op prijs stelt. Mocht dat niet het geval zijn, dan kan ervoor gekozen worden om de verplichte aanwezigheid van de verdachte in die zaak niet in de tenlastelegging op te nemen. Deze voorvraag kan in het wensformulier standaard aan ieder slachtoffer gesteld worden. ASP pleit ervoor te overwegen deze waardevolle aanvulling aan het wetsvoorstel toe te voegen.

In veel gevallen zal de verplichte aanwezigheid van de verdachte voor het slachtoffer echter zeer welkom zijn. Alhoewel de motivering voor het uitsluiten van de aanwezigheidsplicht voor verdachten die niet in voorlopige hechtenis zijn gesteld helder is, wil ASP u toch in overweging geven deze verdachten ook onder de voorgestelde regeling te laten vallen. Het kostenooptpunt en de praktische afweging is duidelijk verwoord in de memorie van toelichting. Aan de andere kant heeft de rechter een discretionaire bevoegdheid voor hoe te handelen indien de verdachte niet aanwezig is. De rechter kan deze kostenoverweging in zijn beslissing laten meewegen en besluiten om bij de afwezigheid van een niet in hechtenis opgenomen verdachte de strafzaak toch gewoon inhoudelijk te behandelen. Het op voorhand al niet

opnemen van deze groep verdachten in de regeling, komt ASP als een gemiste kans voor. Het slachtoffer heeft immers geen enkele invloed op het toepassen van de voorlopige hechtenis en de redenen voor een eventuele schorsing. Hiermee zal dan ook rechtsongelijkheid in de hand gewerkt worden. Er kan op zijn minst in de regeling opgenomen worden dat verdachten in de aanzegging standaard te horen krijgen dat zij verplicht bij de zitting aanwezig moeten zijn, voorlopige hechtenis of niet (indien het slachtoffer dat wil). Daar zijn in ieder geval geen kosten of bezwaren aan verbonden.

Met betrekking tot de uitbreiding van het spreekrecht geldt dat namens ASP hier uiteraard mee ingestemd kan worden. Het is een veelgehoorde klacht dat naaste (stief)familie onder omstandigheden geen gebruik van het spreekrecht kunnen maken, omdat zij (net) niet onder de slachtoffer-definitie vallen. Weliswaar wordt dit in de praktijk vaak opgelost door rechters, het is fijn dat een en ander via het wetsvoorstel thans ook een formele plek in de wet krijgt.

In het wetsvoorstel is voor wat betreft het spreekrecht verder opgenomen, dat de voorzitter ook na het laatste woord van de verdachte nog vragen aan het slachtoffer mag stellen. Dat doet wat ASP betreft echter onvoldoende recht aan de wensen van het slachtoffer op dit gebied. De kans dat een voorzitter van deze regeling gebruik gaat maken - na het laatste woord van de verdachte nog vragen aan het slachtoffer stellen - is nihil. Dat terwijl er bij slachtoffers wel vaak de behoefte bestaat inhoudelijk te reageren op hetgeen tijdens het requisitoir en het pleidooi naar voren is gebracht. Nu het spreekrecht van het slachtoffer is uitgebreid en het slachtoffer tegenwoordig ook iets mag zeggen over bijvoorbeeld de strafeis, zou het logisch zijn voor het slachtoffer ook een tweede termijn - een soort repliek - open te stellen. Het slachtoffer kan dan - indien gewenst uiteraard - bijvoorbeeld na het requisitoir en het pleidooi nogmaals de gelegenheid kunnen krijgen om een korte reactie te geven. ASP legt u voor om over deze mogelijkheid na te denken en eventueel in het wetsvoorstel op te nemen.

Tot zover het commentaar vanuit onze specialisatievereniging op het wetsvoorstel. De andere onderwerpen uit de memorie van toelichting zijn helder en nopen vanuit de zijde van ASP niet tot een reactie.

Met vriendelijke groet,